

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the PostOffice at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 239. — ŠTEV. 239.

NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 11, 1928. — ČETRTEK, 11. OKTOBRA 1928.

VOLUME XXXVI. — LETNIK XXXVI.

Laško časopisje—Mussolinijev ideal.

NA SVETU NI SVOBODNEJŠEGA TISKA KOT JE ITALIJANSKI

Italijansko časopisje služi samo eni stvari in samo enemu režimu. — Kritika strogo političnih vprašanj pa ni dovoljena. — Vse se seveda piše in objavlja pod kontrolo vlade. — Po drugih deželah so listi v rokah trustov.

RIM, Italija, 10. oktobra. — Danes se je vršila v Chigi palači konferenca, katere so se udeležili zastopniki, izdajatelji in uredniki kakih sedemdesetih fašističnih listov. Konferenco je sklical sam Mussolini. Najprej je poudaril min. predsednik, da je fašizem vseobsegajoč režim ter da mora biti vsled tega tudi časopisje njega bistveni del. Iz tega razloga je italijansko časopisje fašistično ter je lahko ponosno, ker se sme boriti pod fašistično zastavo. Zornalstika je potemtakem tudi poklic, ne pa obrt ter ji je poverjena važna naloga.

— S tem zavračam trditve, — je rekel Mussolini, — da je fašistično tiranstvo zatrla svobodo tiska. Najbolj svobodno časopisje na svetu je italijansko časopisje. Drugod so listi v rokah raznih strank, posameznih oseb ali trustov ter se vrši direktna trgovina z nakupovanjem in prodajajo novic. Pri nas je pa časopisje svobodno, ker služi enemu režimu ter lahko izvaja v okrožju predpisov tega režima vso kontrolo in kritiko.

Kolikor se kritike tiče, sme italijansko časopisje vse kritizirati, edinole Mussolinija ne in fašističnega režima.

Vpoštevati je treba seveda, da je v mednarodnem oziru fašistično časopisje neobhodno potrebno, kajti čim močnejši postaja fašizem, tem večji je njegov vpliv na protifašistični svet.

EKSPRESNIKI SO ZASTAVKALI V NEW YORKU

2500 ekspresnikov je na stavki v mestu New Yorku. — Domneva se, da bo zapleten celi narod. 25,000 uslužbencev A. R. Co. bo mogoče zapletenih.

Dočim stavka že 2500 uslužbencev v American Railway Express Company pri iztočiskih v Manhattanu, Bronxu in Long Island City, so napovedovali voditelji gibanja vso deželo obsegaajočo stavko, ki bo involvirala več kot 25,000 platformskih mož, voznikov in clerkov te kompanije.

Stavka v metropolitanskem ozemlju je postala učinkovita večeraj zvečer ob desetih. Thomas E. Derrick, zastopnik bratovštine železniških in parobrodskih erekov, ko je člani so stavarji, je rekel, da je bila sklicana stavka, da se prišli American Railway Express Company, ki ima tudi kompanijsko unijo, da prizna bratovščino ter se drži dogovorjenega povišanja plač po \$3 na teden.

Ta dogovor, sklenjen med vozniki, platformskimi možmi in uredniki družbe junija meseca leta 1927, je bil pred kratkim umaknjen od kompanije, — je rekel Derrick.

Prvi uslužbeni, ki so zastavkali, so bili oni na velikem terminalu na deseti Ave. in 33. cesti. Kmalu nato je bila poklicana policija s postaje na zapadni 30. cesti, da uredi nemire. Malo pred enajsto uro je več kot 400 mož zapustilo delo. Pred polnočjo je bilo več

kot 200 platformskih mož, voznikov in clerkov na stavki v terminalu ob Harlem River in drugod. Policijske rezerve so bile odposlane, da preprečijo nered. Stavka se je kmalu razširila na Long Island City.

Derrick je odločno napovedal, da bo stavka dalekosežna in da se bo najmanj 25,000 uslužbencev sistema pridružil stavki, ali vsled dejanskih pritožb ali pa iz simpatije.

DOSMRTNA JEČA ZA RYANA

Znan bandit, ki je ušel iz Sing Singa in katerega so pred par dnevi prijeli v New Yorku, bo dobil dosmrtno ječo.

Obtožen od velike porote zločinskega napada z namenom, da ubije, je ostal Edward Ryan, kojega zasedenje je končalo dvajsete denske počitnice iz Sing Singa, navidezno povsem miren, ko je čakal na svoj proces v okrajni jetnišnici v Bronxu.

Vse kaže, da bo najmanj, kar more dobiti, doživiljska ječa in sicer radi njegovega prejšnjega rekorda in njegovega poskusa, da ustrelj detektive, ki so ga njeli.

Najhušje, kar more pričakovati, pa je smrt v električnem stolu. Trije uslužbeni Fordham bolnice so identificirali Ryana kot enega treh mož, ki so umorili policista Brosnana pred par tedni.

— Jaz se ne brigam, če mi vrjmete ali ne, — je rekel Ryan inšpektorju Carey, potem ko je jod dal fantastično poročilo glede načina, kako je pobegnil iz Sing Singa.

HOOVERJEVA KAMPANJA

Posvetoval se je z Mac-holdom in Hillesom glede položaja v tej državi. Vznemirjen radi F. D. Roosevelta. — Demokratični kandidat z a governorja lovi republikanske glasove.

WASHINGTON, D. C., 10. okt. Herbert Hoover je obrnil danes svojo pozornost na predsedniško kampanjo v New Yorku, ki se bo mogoče izkazal kot glavna država za industrijalni iztok pri volitvah. Obe stranki se borita obupno za 45 elektorskih glasov New Yorka.

Republikanski kandidat se bo posvetoval v svojem glavnem stanu s Charles D. Hillesom, republikanskim narodnim komitejnikom in Edmundom Macholdom, državnim republikanskim načelnikom ter sprejel poročila glede stanja Hooverjeve kampanje v domači državi Alfreda E. Smitha.

Hoover bo skušal izvedeti podrobnosti, kakšen učinek bo imela gubernerska kandidatura Franklin D. Roosevelta na Smithove pritlike v New Yorku.

Na temelju poročil, katerega bo dobil danes, bo Hoover najbrž izdelal par kampanjskih predlogov, katere bo stavil na konferenci republikanskih voditeljev, katere se bo udeležil v New Yorku, ko bo šel takaj na svojo turo dva tedna od sedaj naprej.

Roosevelt si na vse načine prizadeva dobiti republikanske glasove v New Yorku. Ko je dospel domov iz Georgije pred kratkim, je povedal skupini prijateljev, da bo skušal biti "governor, — ne demokratični governor", ker ni bil nikdar poseben strankar.

Osage Indijanci so obogateli.

WASHINGTON, D. C., 10. okt. Tekom preteklih štirinajstih let je dobil vsak Osage Indijanec več kot \$95,000 iz petrolejskih in plinskih Royalties, — kot je objavil department za notranje zadeve. Le 2229 je akreditiranih članov plemena, najbogatejše skupine Indijancev v deželi.

Vodljivi zrakoplov preletel Ohio.

COLUMBUS, O., 10. oktobra. — Radijski operatorji v Fort Hayes so bili danes zjutraj v stiku z vodljivo zračno ladjo Los Angeles, ki je sporočila svoje stališče kot 43 milj zapadno od Toledo. Operator vodljivega zrakoplova je sporočil, da je vse O. K.

Vodljivi zrakoplov je na poti iz San Francisca v Lakehurst, N. J.

Najdba primitivnega plemena.

JOHANNESBURG, Afrika, 10. oktobra. — Neka ameriška ekspedicijska, ki je dospela semkaj iz Victoria Falls, je našla neko tako primitivno pleme da ni zmogočno graditi koč in da živi v luknjah v tleh.

To pleme obstaja iz bušmanov ter živi v Kalahari puščavi. Ekspedicijska je našla neko nadaljnje pleme, ki sežiga svoje bolnike še pred njih smrtjo.

ZVEZNA PREISKAVA UVEDENA GLEDE STRUPENEGA ALKOHOLA

Posebna zvezna velika porota bo preiskala epidemijo, ki je povzročila 33 smrtnih slučajev v treh dneh. — Prohibicijski agenti zaslišali žrtve v bolnicah.

Potem ko je dosegel najhušji val smrtnih slučajev vsled lesnega alkohola svoj višek, so se osredotočili vsi naporji včerajšnje preiskave na poskus, da se izsledi vir zaloge zastrupljene pijače.

STAVKA V PATERSONU

Dva tisoč sviloprejcev je zastavkalo danes. — Patersonska unija pravi, da bo pet tisoč nadaljnjih zapustilo delo v predilnicah.

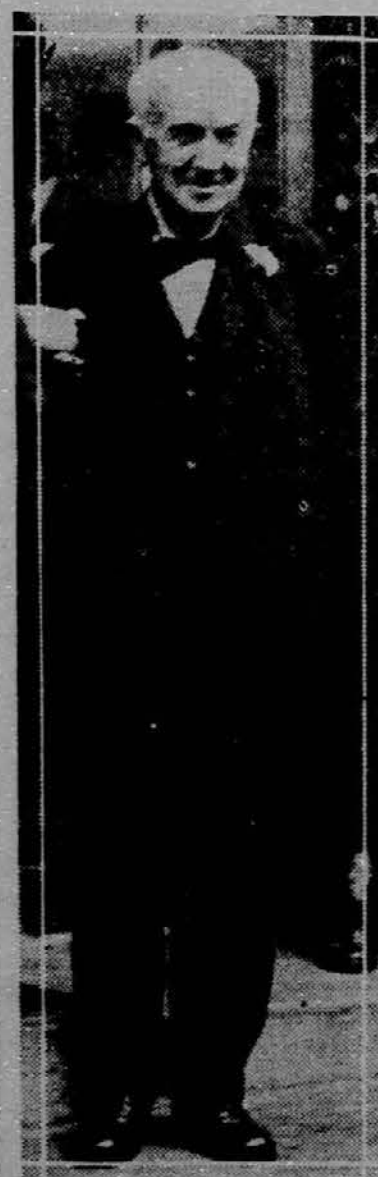
PATERSON, N. J., 10. oktobra. Stavka dveh tisoč delavcev je bila sklicana danes, ker je zveza Broad Silk izdelovalcev odklonila najhno povišanje plače ter osemurni delovni dan.

V teku par dni bo odšlo na stavko pet tisoč nadaljnjih delavcev, sodelavci s Fred Hoelscherjem, tajnikom Ass. Silk Workers.

Piketske črte bodo ustanovljene, kakor hitro bo stavka uveljavljena, — je rekel Hoelscher.

Zvezni upravitelji so bili na delu več tednov, da uveljavijo harmonijo. Harry Barr, predsednik izdelovalcev, je rekel, da ne bodo podjelniki priznali unije, a stavil predlog, naj se vsaka predilnica separatno pogaja s svojimi uslužbenci.

ZADNJA SLIKA

Thomas Edison, najslavnejšega iznajditelja na svetu.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

Policija je nadaljevala s svojimi pogoni na beznice iztočnega dolnjega mesta, čeprav v zmanjšanem obsegu. Zvezni uradniki pa so po par dneh neaktivnosti skočili v osrednje preiskave.

Zvezni pravdnik Tuttle je objavil, da bo danes sklical zvezno veliko poroto, da preišče smrtne slučaje. Na njegovo prošnjo je zvezni sodnik Winslow sklical posebno veliko poroto, ki bo posvetila ves svoj čas temu vprašanju.

Medtem pa so mestni in zvezni kemiki analizirali vzorce pijače, zaplenjene v pogonih in osem prohibicijskih agentov je zaslišalo številne od šestdesetih preživelih žrtv v Bellevue in drugih bolnicah glede tega, kje so kupili "smoke", ki jih je napravil bolne. Nekateri teh bodo še umrli, a drugi bodo najbrž osepeli.

Včeraj zvečer je znašal seznam smrti trinideset, kar pomenja višje število v treh dneh kot prej v celim letu, z izjemo leta 1919, ko je bilo 38 smrtnih slučajev vsled zavzivanja lesnega alkohola.

Osemnajst mrtišev je umrlo izključno le na posledicah zavzivanja lesnega alkohola. V devetnajstih nadaljnjih slučajih je bil vzrok alkoholizem, ki pa je bil posledica slabe kakovosti žitnega alkohola, iz katerega je bila odstranjena z destilacijo večina strupa.

Lindbergh vozi sedaj avtomobil.

MINEOLA, L. I., 10. oktobra. — Polkovnik Charles Lindbergh obratuje avtomobil prav tako spretno kot svoj aeroplan, — po mnemu policijskega načelnika Skidmore iz Nassau County, ki je opozoval polkovnika, ko je včeraj vzel svojo licenco za vožnjenje.

Banana povzročila smrt.

VERNON, N. J., 10. oktobra. — Medtem ko je jedel banano z eno roko ter vozil avtomobil z drugo, je izgubil Robert Matthews kontrolo nad svojim vozom ter se zaletel v plot. Umrl je malo časa pozneje.

Begunec obešen.

JELIET, Ill., 10. oktobra. — Charles Shader, star 21 let, je bil danes obešen v Will okrajni jetnišnici, radi njegove sodelazbe pri begu iz državne jetnišnice pred dvema leti, tekmo katerega je bil ubit pomožni warden Peter Klein.

Ubil štiri in sebe.

AUSTIN, Texas, 10. oktobra. — Potem ko je ubil policijskega načelnika Littlepage, dve črni in Joe Blunta, belega moža, je obrnil neki črnce po imenu Aleksander, pištolo proti sebi ter umrl, ko je policija ravno navalila nanj.

ČANG KAJ ŠEK IMENOVAN KITAJSKIM PREDSEDNIKOM

General Čang Kaj Šek je bil inavguriran kot predsednik nacionalističnega režima, katerega je pcmagal zgraditi. — Govoril je o cilju. — Dežela ima prvega resničnega predsednika, odkar je postala republika.

ŠANGHAJ, Kitajska, 10. oktobra. — General Čang Kaj Šek je bil danes inavguriran predsednikom Kitajske. Prvikrat v sedemnajstih letih svoje zgodovine kot republika, je dobila s tem Kitajska enotno centralno vlado.

MADŽARSKA IŠČE ZASLONBE

Madžarska išče pomoči Združenih držav glede dogovora. — Sprejem proti-vojne pogodbe vključuje možnost revizije trianonskega dogovora.

WASHINGTON, D. C., 10. okt. Kljub svarilom državnega tajnika Kelloga, da se ne sme proti-vojne pogodbe uporabiti, da se zavleče Združene države v evropsko politiko, je bil vzprijorjen poskus v tej smeri od Madžarske, ko je sprejela dogovor, — kot se je izvedelo danes v državnem departmentu.

V svoji poslanici, v kateri je izrazila svojo pripravljenost, da sprejme dogovor, je predlagala Madžarska Združenim državam in drugim prvotnim signatarjem Kelloggovega dogovora, naj se lotijo splošne revizije mirovnihih pogodb svetovne vojne. Dočim ni bila Trianonska pogodba omenjena z imenom, so uradniki mnenja, da se je predlog tical direktno le madžarsko-zavezniške mirovne pogodbe.

Združene države najbrž ne bodo stopile v nobeno posebno korespondenco z Madžarsko glede tega predloga. Čeprav se ni še temeljito preštudiralo položaja, ustvarjenega od te madžarske poslanice, kažejo vendar vsi znaki, da se bo smatralo sporočilo enostavno kot obveščenje namena, da se pristopi k Kellogovi pogodbi ter ga prizna v tem oziru.

General Čang je bil eden obvladujočih uplivov v nacionalističnih silah. On je vodil konsolidiranje armad ter uspešen pohod proti severnim armadam. Prigonal je svojo pot do Pekinga ter prisilil Čang Tsolina, ki je pet let vladal temu mestu, da se je umaknil.

Pred kratkim je obiskal neki poročevalec United Press generala Kaj Šeka v njegovem tukajšnjem stanovanju. Voditelj je bil bolan in njegov obraz je kazal izmučenost. On se ni smejal, ko je govoril o svojih lastnih idejah.

V splošnem je bil general Kaj Šek prepričan, da mora Kitajska storiti dve stvari, če hoče zavzeti svoje mesto v mednarodnem oziru: Žrtvovati mora osebne nazore in politiko v prilog splošnemu blagostanju naroda.

Konsolidirati mora svoje vojaške, finančne in splošne vire naroda za stranko in za deželo.

— Jaz si drzmem trditi, da se nisem nikdar premaknil s svojega revolucionarnega stališča, — je rekel Čang, — in da nisem nikdar prežil našega narodnega in socialnega blagostanja.

— Revolucija se je obračala v prvi vrsti proti imperijalistični agresiji, ki je v svojem temelju škodljiva za naše narodne interese ter nasprotuje tendencam naše revolucije.

Notranja solidarnost je temeljni pogoj za uspešen napredek revolucije.

Mi moramo za vse stroške stati združeni proti zunanjim insultom ter izbrisati naše narodno ponižanje.

Združene države so priznale nacionalistični režim kot ustanovitelja vlado Kitajske.

DENARNA NAKAZILA

Za Vaše ravnanje naznanjamo, da izvršujemo nakazila v dinarjih in lirah po sledečem ceniku:

v Jugoslavijo		v Italijo	
Din.	1,000 \$ 18.40	Lir	100 \$ 5.90
"	2,500 \$ 45.75	"	200 \$11.50
"	5,000 \$ 91.00	"	300 \$16.95
"	10,000 \$181.00	"	500 \$27.75
"	11,110 \$200.00	"	1000 \$54.50

Stranke, ki nam naročajo izplačila v ameriških dolarjih, opozarjamo, da smo vsled sporazuma z našim zvezam v starem kraju v stanu znižati pristojbino za taka izplačila od 3% na 2%.

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do \$30. — 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$300 — \$6.

Za izplačilo večjih zneskov kot goraj navedeno, bodisi v dinarjih lirah ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej z nam sporazumete glede načina nakazila.

IZPLAČILA PO POŠTI SO REDNO IZVRŠENA V DVEH DO TREH TEDNIH "NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO \$1.—"

SAKSER STATE BANK

52 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CORTLANDT 4667

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President Louis Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y."GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto vsja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniši nedelji in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876

VOLITVE V ANGLIJI

Vse angleške politične stranke se pripravljajo na boj, ki se bo izvojeval pričetkom prihodnjega leta.

Člani sedanje poslanske zbornice so bili izvoljeni leta 1924 za dobo petih let. Jeseni prihodnjega leta poide njihov termin, toda vse kaže, da bo parlament prej razpuščen, ker se je pojavilo toliko perečih vprašanj in ž njimi vred toliko akutnih nasprotstev, da je zaenkrat vsako delo onemogočeno.

Konservativci in laboriti so že imeli svoja zborovanja ter so se dobro pripravili na kampanjo.

Liberalci pod vodstvom Lloyd George-a bodo te dni sledili njihovem vzgledu.

Vodja konservativcev je ministrski predsednik Baldwin, star in izkušen diplomat. Zmage, ki jih je dosegel v zadnjem času, pričajo o njegovih zmoglostih.

Laboritom načeljuje bivši ministrski predsednik Ramsay MacDonald.

Na zborovanju svoje stranke je spretno zadušil izbruhe proti boljševikom, pobotal člane leveice s člani desnice ter tako ugledil pot za uspešno volilno kampanjo.

Zborovanje liberalcev se bo jutri pričelo. Stari lijak Lloyd George že dolgo namiguje, da bi bilo pod gotovimi pogoji mogoče sodelovati z laboriti.

Ker ni niti misliti, da bi izšli sami laboriti zmagoviti iz boja, so slednji vseeno trdno prepričani, da se jim bo posrečilo znatno zmanjšati večino konservativcev v poslanski zbornici.

Liberalci upajo dobiti za prihodnji parlament dosti več glasov kot jih imajo sedaj, in vsled tega bodo morali konservativci računati z možno opozicijo liberalne in delavske stranke.

Izzid prihodnjih angleških volitev bo izvedel mogočen vpliv na mednarodno politiko ter na vprašanje reparacij in razoroženja.

FAŠISTIČNO ČASOPISJE

Te dni je pozval k sebi italijanski ministrski predsednik Mussolini italijanske časnikarje in izdajatelje listov ter jih najprej pohvalil za stališče, ki ga zavzemajo ter za politiko, ki jo vodijo, nato jim je podal par blagohotnih nasvetov.

Značilna je bila njegova opomba, da je italijansko časopisje najbolj svobodno na svetu.

Če je svobodno, ni potemtakem podvrženo nikakemu vplivu ter lahko piše, kar hoče.

To pa v Italiji še zdavnaj ni res. Listi smejo edino le tisto pisati, kar je povolji fašističnemu režimu.

Gorje listu ali uredniku, ki bi si drznil kritizirati sedanjo vladu, o kateri je ves svet prepričan, da je vse prej kot dobra in poštena.

Naslednje poročilo naprimer ni posneto iz laških listov, pa je resnično.

Francoski, švicarski in angleški časnikarski poročevalci jamčijo za njega resničnost:

Na kvsturi v Firenci se poslužuje policija najrazličnejših mučilnih orodij. Z revolverskim ročajem tolčejo jetnike po glavi. Sveženj časopisov je tudi priljubljeno orodje. Smrti sicer ne povzroča, toda če bijejo policisti jetnika par ur s svežnjem časopisov, izgubi zavest. Krepelec iz gumija igra tudi vlogo. Jetnik Dargionija iz Sesto Fiorentino je vsled udarcev s tem krepecem ponorel. Zasižanja se vrše ponoči, zatem ko so jetniki po tri ali štiri dni v temi brez jedi in pijače.

O vsem tem trdovratno molči italijansko časopisje, ki je po zatrdilu Mussolinija najbolj svobodno na svetu.

Novice iz Slovenije.

Volkovi in divji prašiči.

Medtem ko drugod poznajo volkove le še iz knjig, jih mi kočvarji poznamo prav dobro kot zelo nadležno zverjad, ki napravljajo leto za leto velikansko škodo. Že sedaj, ko še ni zimskega mraza, prihajajo poročila iz nekaterih kočevskih krajev, tako iz Rečene, Poljan in še od drugod, da čujejo takole proti mraku tuljenje lačnih volkov. Te dni je šel neki mlad fant v gozd ter naenkrat stal pred velikim volkom. V naglici se je fant zavil, tel na bližnje drevo in ušel volku, ki je dolgo časa čakal pod drevesom, a se končno fantovega vpitja prestrašil in ušel. Treba bi bilo začeti odločno akcijo za iztrebljenje volkov. — Iz Reintala poročajo, da jim divji prašiči napravljajo sedaj zelo veliko škodo, ker jim pustošijo polja in uničujejo pridelke. Zlasti se radi spravijo nad turščico.

Ljubzenska drama v restavraciji

25. sept. dopoldne se je odigrala ljubljana drama, ki sicer do sedaj še ni zahtevala nobene človeške žrtve, pač pa je v mirnem Rajhenburgu vzbudila precejšnjo senzacijo.

Ravno pred tednom je prispel v Rajhenburg par, ki se je pod imenom Nagy nastanil v Zuzljevi gostilni pri kolodvoru. Dozdevna zakonca sta izjavila, da ostaneta v Rajhenburgu samo do 21. sept. ostala pa sta do 25. sept. V gostilni sta jedla in pila in njun račun je znašal že okoli 700 Din. 25. sept. dopoldne sta naročila natakari, da naj jima prinese četrt litra likerja. Pijačo sta kmalu izpila, nakar sta naročila še osminke in obenem pripomnila, da jima danes ni treba prinesiti kosila. Natakari se je sicer njuno vedenje zdelo čudno, rekla pa ni ničesar.

Ker para kasneje ni bilo na spregled, je natakarija okoli 13. boječe potrkala na vrata. Ničesar ni odzval. Natakarija je nato vstopila in prestrašena obstala. Na postelji je ženska ležala nezavestna, on po je slonel pri mizi istotako že popolnoma nezavestna. Vsa postelja je bila okrvavljena, kri je tekla po mizi in na tleh se je strjevala velika mlaka krvi. Natakarija je takoj pozvala na pomoč bližnjega zdravnika, ki je oba ranjena obvezal in jima nudil prvo pomoč. Oba sta si namreč prerezala žile na rokah. Jadro sta bila oba nezavestna z avtoksijem prepeljana v bolnico v Krškem. Njune poškodbe so sicer hude, izgubila sta mnogo krvi, vendar ju upajo v bolnici ohraniti pri življenju.

O dogodku so bili obveščeni tudi orožniki v Krškem, ki so doglali, da ne gre za zakonca Nagy, marveč za nesrečen ljubavni par. Ona je živilja Angela Gašparjeva iz Ravnice, stara 20 let. On brezposelnih trgovski pomočnik Ernest Nagy iz Koprivnice. V smrt sta baje hotela zaradi neredne ljubezni, ker so baje roditelji nasprotovali ženitvi. Tudi sta bila oba brez službe in v bmotnih neprilikah.

Vlom in roparski napadi

so v Rušah in okolici v letošnjem letu zelo pogosti. Sedmi zločin se je dogodil te dni in je bil žrtv gostilničar Dramelj iz Bezane. Mož je prišel popoldne v Ruše ter je mesarju prodal svinje. Zvečer se je nekaj časa mudil v gostilni, potem se je pa odpravil proti domu. Sredi pota je nenadoma iz teme planil nanj neki možki ter mu vzel listino z denarjem. Napačec je bil takoj preplašen, da napadalec ne more dovoljno opaziti. Orožništvo je dva čimprej napadalec sicer že aretiralo, a so morali enega izpustiti.

Menično sleparstvo.

Sedlar Anto ngovič je s tremi ponarejenimi menicami zapore-

doma dvignil v nekem mariporskem denarnem zavodu v skupnem znesku čez 80.000 Din. Na menicah je ponarenil podpisa dveh porokov svojih imovitih sorodnikov z Vrhnike ter legalizacijo okrajnega sodišča na Vrhniki in izpisek zemljiške knjige. V to svrhu si je nabavil tudi okroglo štampiljko vrhniskega sodišča ter z njo opremil ponarejene listine. Listine niso bile posebno podobne sodnemu pisarniškem izdelku, a so vendar dosegle sleparski smoter.

Iz Jugoslavije.

Osveta ljubosumne Črnogorke.

Iz Sarajeva poročajo o razburljivem prizoru, ki se je odigral pred oficirskim domom. Pred oficirskim domom se je pojavilo dekle, ki je nemirno stopalo sem in tja. Nenadoma je stopil iz doma vojak in krenil nič hudega sluteč v mesto. V tem trenutku se mu je približalo dekle in naperilo nanj samokres. Vojak je obstal veš začuden, devojka ga je pa opsovala in po kratkem obračunavanju je sprožila. Krogla je zadela. Ko je dekle pritisnilo na petelin drugič, je orožje odpovedalo. Prihitele je stražnik in aretirale vojaka in atentatorko, za katero se je izkazalo, da je Milica Bračunović iz Piperja v Črni gori. Vojak se pa piše Radović in služi pri 22. artiljerijskem polku. Radović je spoznal pred leti Milico in med njima se je razvilo intimno ljubavno razmerje. Potem je odšel k vojakom in je pozabil na svojo ljubico. Ni ji pisal, niti ji ni sporočil, da je ne mara več. To postopanje je devojko razburilo in sklenila je, da se osveti. Odšla je v Sarajevo z namero, da ustrelí nezvestega ljubčka. Nakana se ji ni posrečila in sedaj premišljuje v sarajevskem zaporu o moški zvestobi in nezvestobi.

Zločinski orožnik.

Iz Ogulina poročajo o zločinu, ki ga je izvršil neki orožnik v vasi Sinjac pri Otočcu. Orožnik Mate Matičević je opravljal službo s svojim tovarišem orožnikom Vučanem pri Sinjcu. Oba sta nadzorovala gašenje velikega gozda v tem kraju, ki gori že delj časa. Ko se je zmrčilo, sta orožnika odšla k počitku vsak v svojo stran. Ko sta se drugo jutro sestala, je med njima nastal prepri. Starejši orožnik Vučanac se je tako razburil, da je potegnil samokres in petkrat ustrelil na svojega tovariša, ter ga nato še dvakrat zabodel z bajonetom. Takoj po zločinu se je Vučanac sam javil oblastim, ki so ga zaprle. Na kraj umora je odšla komisija, ki je našla orožnika še živega in mu nudila prvo pomoč. Težko ranjenega orožnika so odpeljali na najbližjo postajo v Vrhovine in odtod z nočnim vlakom v Ogulin v bolnico. Orožnik je bil pri zavesti do predzadnje postaje pri Ogulinu. Celo nekaj cigaret je popužil med potjo. Naenkrat mu je pa postalo slabo in pred prihodom na postajo v Ogulin je umrl.

KONCERTI A. ŠUBELJA

- 14. oktobra, La Salle, Ill.
- 18. oktobra, Cleveland, O., International Institute
- 21. oktobra, Collinwood, O.
- 27. oktobra, Girard, O.
- 28. oktobra, Lorain, O.
- 18. novembra, Chisholm, Minn.
- 25. novembra, Duluth, Minn.
- 16. decembra, Pueblo, Colo.

ODDAM 2 SOBIL

snažni, svetli in blizu treh cestnih kor, en blok od elevetra. Sobi za možke ali ženske. — Frank Wolgar, 12 George St., Brooklyn, N. Y.

Dopisi.

Brooklyn, N. Y.

No, kam pa v soboto? Nekateri se bodo podali na tren, drugi pa na karo tako, da se bomo vsi sestali na vogalu Irving Ave. in Bleecker Street. Dne 13. oktobra zvečer bo namreč prva jesenska veselica Slovenskega Doma (American Slovenian Auditorium, Inc.) 253 Irving Ave., Brooklyn, N. Y. Odbor se trudi, da bo pripravil vse potrebno, da bo zadovoljil vse goste. Ženske in dekleta bodi nakuhale in napekle vse polno dobrot.

V zgornji dvorani bo dovolj prostora za stare in mlade, da se bodo domače sukali. Za okrepitev bo služila pa spodnja dvorana. Tudi kegljišče bo na razpolago v spodnjih prostorih. Najbolj imenitno bo pa to, ker danes v New Yorku lahko vsak Slovenec reče: "Jaz grem v Slovenski Dom". Za obilen obisk se priporoča Odbor.

Farrell, Pa.

V tukajšnji naselbini so bili zadnji teden rojenice zelo zaposlene. Pri mladima zakonca Mr. in Mrs. Joseph Malović so pustile kar dva krepka fantka: pri Mr. in Mrs. Frank Stehlaj pa zalo hčerko in tudi pri družini Mr. in Mrs. Frank Cimperman, hčerko.

Torej vsem skupaj moje častitke in se priporočim, če bo kaj krstije.

Z delom je ponavadi bolj srednje in se sliči, da bo še slabše. Seveda, stanka zima se nam približuje. Že sedaj imamo zelo mrzlo vreme, tako da je že prav prijetno pri dobro zakurjeni peči.

Seveda par čas dobre kapljice tudi pomaga zoper mraz, ali to zimo boho ravno tak, kot je pisal Peter Zgaga. Letos se ne bojimo ne vrage in ne prohibicijskega agenta, ker imamo vse sode in steklenice po kletih prazne. Tenu je vzrok Judežev izdajstvo. Dotični osebi svetujem, naj se spametuje in opusti to ostudno delo, ker s tem najbolj sama sebi škoduje.

Ker so volitve, že blizu, se tudi tukajšnje prebivalstvo dobro pripravlja. Za Al Smitha zelo dobro kaže in je tudi prav tako. Smith ali Hoover bosta zmagale. Oba sta kapitalistična služabnika, ali Smith vsaj delaven obljublja vrček dobre pive.

Apeliram na vse volice, naj volijo za Smitha. Za delavsko stranko še ni čas zrel in je še daleč od zmage. Torej še enkrat, vsi na volišče 6. novembra. Može in žene in vsak naj glasuje za Smitha in zmaga bo naša.

Eden, ki je za Smitha.

ADVERTISE in GLAS NARODA

Girard, Kansas.

Tukaj so jako slabe delavske razmere. Celo leto se ni delalo, ker so bili vsi rovi zaprti. Dne 12. septembra se je pa zopet začel nekoliko obratovati, toda zaslužek je pičel.

Priloženo vam pošiljam polletno naročnino za list Glas Naroda mi zelo ugaja, posebno lepe povesti, ki jih prinaša. Brez njega bi biti ne mogla in želim, da bi bil v vsaki slovenski hiši. Peter Zgaga pa skrbi za smeh in dobro voljo. Pozdrav vsem čitateljem!

John in Mary Damish

Trinidad, Colo.

Rojak John Jenik je šel dne 26. septembra zdrav in vesel na delo. Naenkrat se je usula plast kamenja in ga pokopala pod seboj. Bil je na mestu mrtev. Poleg njega je delal njegov oče, in lahko si mislimo njegov obup, ko je bil priča te strašne nesreče. Pokojnik je bil član društva sv. Jozefa in ameriške organizacije Elks. Društva so mu priredila krasen pogreb, kakršnega že dolgo ni bilo v tej naselbini. Pokojnik je bil oženjen tri leta ter zapuščal žalujočo vdovo in dva otročka, starse, brata in sestro. Pokojnik je bil star 27 let ter je bil povsod jako priljubljen. Omenim naj še, da je bil pokojnik delegat društva na 13. konvenciji. Ker je služil dve leti pri mornari, so se tudi mornarji udeležili pogreba. Pokopan je bil po katoliških obredih. Družini in sorodnikom izrekam svoje sožalje.

Joe Smith

STARA ŽELVA

V Marthonu na Angleškem se vrše velike priprave za praznovanje 200 letnice rojstva pomorščaka Cooka, velikega angleškega raziskovalca, ki se je rodil v imenovanem selu pred 200 leti in si je s svojimi izsledki postavil trajen spomenik v zgodovini. Cook je odkril 1. 1779. Novo Zelandijo in Avstralijo. Ti dve odkritji sta bistveno vplivali na razvoj angleškega imperija in sta zelo razširili britanska posestva v kolonijah. Angleži bodo znameniti dogodek slavili z velikim hrupom. Član pripravljalnega odbora je baš zadnje dni prejel sporočilo iz Nove Zelandije, da se danes živi tam mogočna želva, ki je bila pričakovana odkritja. Cook jo je bil prinesel s seboj iz Anglije kot mirovni dar kraljici otoka Tonga. Želva je zdaj stara dobrih 150 let in še ne kaže, da misli poginiti.

ZAKAJ SO NAŠE POŠILJATVE NAJCENEJŠE IN NAJHITREJŠE?

KER JE NAŠ PROMET NAJVEČJI IN KER SO NAŠE ZVEZE V STAREM KRAJU NAJBOLJE VPELJANE!

Odkloniti, ki izvirajo iz poslovanja v velikem obratu, pridejo našim strankam v korist.

Naši stroški za posamezne nakazila so manjši, vso to ceno pa nam ni treba kot pri agentu ali zavodu, ki mora poslati Vaše nakazila v izvršeno v New York.

Hitrost našega poslovanja je nedosegljiva, radi našega velikega prometa lahko vzdržujemo tako obširne zveze, da se posveča našim nalogom največje pozornosti.

Naše denarne nakazila odplačujemo z vsakim brsparniškim, ki odplačuje iz New Yorka — torej brez zamude in nadaljnjega posredovanja.

Naše cene so objavljene dnevno v listu "Glas Naroda". Za ceno nad \$200.— računamo primerno nižje ceno, kar torej vam razvelja operativno predno nam pošljete nalog.

Mi imamo največ poslov s strankami izven New Yorka, kar dokazuje, da so lahko storili z našim poslovanjem vsak, pa najbo to tako daleč proč od poslovnega središča Amerike.

Poslajte nam Vaše prihodnje denarne pošiljate nam v izvršitev.

SAKSER STATE BANK

82 CORTLANDT STREET.

NEW YORK

Peter Zgaga

Iz Chicago poročajo, da je neki bandit ustrelil dva bandita ter pobegnil.

Tako je prav. Sami med seboj naj se uničijo, se bo že vsaj policija nekoliko oddahnila.

Ta teden je teden čiščenja. Spomladaj imamo v New Yorku en tak teden in jeseni enega.

Oblasti priporočajo hišnim poslastnikom, naj temeljito izčistijo svoje hiše ter pomčejejo nesnago in navlako v stran.

Teden čiščenja! Kaj če bi se lotili, ko bi bile enake hiše počiščene, metati s staro šaro vred na gnojnice graft, opravljenost, versko neštrpnost, zavlačevanje pravice, fanatizem, sovraštvo do tujcev, hišnavščino itd.

To bi bilo velike važnosti. Kaj pomaga, če je bivališče čisto, ako je pa v sren toliko nesnage...

K premetenemu trgovcu je prišel vsitih trgovski potnik.

Trikrat zaporedoma mu je rekel, da od njega ne bo kupil nobene stvari, nato ga je pa trikrat zaporedoma vrzel skozi vrata.

Toda glej, trgovski potnik se je še večkrat pojavil ter začel ponujati svojo robo.

Trgovce je nekoliko pomislil ter vprašal:

— Koliko plače imate na teden?

— Petintrideset dolarjev, — se je glasil odgovor.

— Dobro, — je odvrnil, — jaz vam jih dam sedemdeset. Ostanite pri meni v službi.

Francija je dolžna Združenim državam štiri milijone dolarjev.

Pri vsaki priliki zatrjuje, da je to dolg hvalečnosti. Pa še dolga hvalečnosti noče plačati.

Neki znamenstvenik je dognal, da je življenje povprečnega človeka v Chicago vredno pet dolarjev.

Pa se še dobe taki, ki se pritožujejo nad visokimi življenjskimi stroški.

Časi so se izpremenili. Predno so prejšnja leta poslali stariši otroka v šolo, so ga lepo umili, mu oblekli novo obleko in čevlje ter ga lepo počastili.

Danes pa gredo z njim k zdravniku, da mu izreže bezgavke.

Mlado lahkoživko so napadle njene prijateljice:

— Kako si se pa včeraj obnašala na zabavi? Kdo je bil tisti, s katerim si ves večer govorila?

— O, neki daljni sorodnik, — je korajžno odvrnila.

— I, kako bo daljni, — so ji oporekale, — če si mu pa v naročju sedela.

Starokrajška policija vrši ostro kontrolo po hotelih in drugih javnih prenočiščih.

Moški in ženska ne smeta v isti sobi prenočevati, če se ne izkažeta s poročnim listom ali s kakim drugim dokumentom, da sta poročena. Neke noči je potrkal stražnik na vrata hotelske sobe.

— Kdo je? — je vprašal možiček znotraj.

— Odprite in izkažite se s poročnim listom.

Možiček je odprl.

— Poročnega lista nimam, toda prišezem lahko, da je to moja žena. Kar poglejte jo.

Stražnik jo je pogledal ter odvrnil: — Ni treba nič prisegati. Vam tudi verjamem.

Neki zakonski mož je rekel: — Bog je zato Adama prej ustvaril kot Evo, da mu je dal priliko izpregovoriti par besed.

Pravijo, da se Kitajska prebujala. Kitajska ima štiristo milijonov prebivalcev.

Svet se bo čudil, kaj bo, ko se bo Kitajska prebudila.

In bo strahoma pričakoval, kaj bo storila po svojem prvem zajrku.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

Albert Jean:

ŠIMPANZ

Ravnatelj je s hladnim pogledom ošinil rdečelasnega dečka, ki je žvečil gumo, in vprašal:

"Kako se piše?"

"Busley," je dobil v odgovor.

"Ali si prečital oglaš?"

"Prečital, gospod!"

"Šimpanz, ki sem ga hotel uporabiti v filmu, je odpovedal... To je glupa žival brez samoljubja in častihleplja... Nobenega prizora ni moglo napraviti z njim, nobene kretnje mu ne morem vteptati v glavo... In tako sem sklenil, da ga zamenjam z igralcem, ki bi se preoblekel v opico. Ali se boš znal maskirati in odigrati to vlogo?"

"Mislim, da bom," je odvrnil deček.

"In kdaj prideš na poskusnjo?"

"Če izvolite, lahko takoj."

"Torej naprej!" je velel ravnatelj in udaril v gong.

Prisel je tajnik.

"Griček," se je ravnatelj obrnil k njemu, "odvedite ga v Sidneyovo garderobo, da se preobleče!"

V garderobi je Busley potegnil iz vreče, ki jo je bil prinesel s seboj, dlakast triko, dve veliki čeljusti iz gume, podbradek, lasuljo, lepivo in črtala za barvanje. Poleg sebe je položil posnetek pravega šimpanza, ki se je odbijal v zrcalu, pred katerim je stal. Obkel se je v triko in jel prenapet svoj obraz v šimpanzov gohee.

Maskiranje je bilo zelo zamudno in težko. Ko je prešlo petdeset minut, je bil že ves znoj in potne kaplje so mu polzele čez plavih pobarvane obrvi, vrhu katerih je hotel prilipiti še dva kosička maske.

Ravnatelj je čakal Busleya v pisarni. Nestrpnost se ga je že lotevala. Naposled so se odprla vrata in Busley se je prikazal med njimi. Bil je v silni zadregi, zakaj maska se mu ni bila posrečila in ravnatelj ga je sprejel z osornimi besedami:

"Ti se res opica! Izgini! Poišči si drugega šimpanza!"

Busley je resignirano pogoltnil ravnateljeve psovke in spravil v žep pet dolarjev, ki si jih je bil izprosil do drugega dne, ko je hotel še enkrat poskusiti svojo srečo pred strogim isemogočnikom.

"Nabavi si drugo masko!" je

kričal ravnatelj "Dokazi, da si resničen šimpanz, ne pa potvora! Če to dosežeš, te sprejemem v službo."

Obrnil se je — in malo da ni ustrašil. Dolga roka iz temnega, omreženega ozadja ga je bila popadla za šop las na glavi. Busley je vztrepetal in šimpanz v kletki se je odmaknil. Glupa žival, je pomislil Busley. In spet se je oglašil ravnatelj:

"Šimpanz... ima rad ljudi in prosi, da bi ga kratkocasil... milovali. Opice pa ne prenese v svoji bližini. Če jo zagleda, podivja, pade po njej in jo bije kakor besen. Nauči se kaj iz tega."

Iz rešetke je še enkrat segla šimpanzova roka. Šimpanz je bil željan sočutja. Busleya je to tako osrečilo, da mu je podal svojo roko.

Nato je izginil.

Tisto noč je vse spalo v malih vilah, ki so bile razporejene okoli studija.

Nenadoma, sredi polnoči, je planil divji krič. Osojbe filmskega podjetja se je zdramilo in planilo na prosto.

"Kaj se je zgodilo?"

"Šimpanz je dobil napad!" so odgovarjali drugi.

Stekli so h kletki in zavrtili gumb, da se je užgala električna lna, ki je kakor majhno sonce obhajala šimpanzovo kletko.

"Pozor, v kletki sta dva!" je zaklical ravnatelj.

Besen boj, boj na življenje in smrt se je odigral za rešetko.

BAKERJEVA V BERLINU

Po precejšnjih neuspelih, ki jih je doživela "ljubljenka sveta," Josephina Bakerjeva, v zadnjem času po raznih evropskih veleimstih, se je odločila, da se ustavi v nemški prestolnici. Novinarjem je izjavila, da bo tu otvorila nočno zabavišče kakor v Parizu, kjer je plesala z vsakim gostom, da je le hotel, in se opajala — na njegove stroške — z najdražjim šampanjcem. V Tauentzienov palači bo nastopala v reviji lastnega izdelka "Črni in beli." Vmes se bo bavila s pisanjem romana še neznane vsebine, berlinski kinematografi pa s proizvajanjem filma "Tropska sirena," v katerem nastopa ona sama kot sentimentalna, požrtvovalna, ostavljena zamorska ljubica nesentimentalne, nepožrtvovalne in nezveste, ga belokozca. Zdi se, da ne bo vsa reklama Bakerjevi prav nič zalegla, ker so jo začeli berlinski listi napadati, še preden je sploh nastopila.

Agitirajte se "Glas Naroda". Največji slovenski dnevnik v Ameriki

med šimpanzom in neko drugo opico višje postave, ki se je branila ugrizov svojega podivjanega nasprotnika, ki se je umikal s skoki iz kota v kot.

"Prinesite železno palico! Brzo! Raztrgala se bosta..." Kri je bila razlita po tleh in je še vedno brizgala nemirnim opazovalcem v obraz.

"Ločite ju! Takoj!" je vpil ravnatelj.

Šimpanz je pograbil nasprotnika za grlo in ga je vrgel ob tla.

"Ah!"

Krik človeškega glasu se je razlegel na okoli in gledalcem je kri zastala v žilah. Šimpanz je izpustil žrtve in se umaknil v kot, še preden so ga dregnili z drogom.

Električar je izkoristil premor, da je odprl vrata in potegnil opico, ki je ležala na tleh, skozi odprtino. Kri ji je lila iz več nego dvajsetih ran.

"Kdo... kdo je kričal?" je vprašal ravnatelj.

Bitje, ki je dajalo od sebe človeške glasove, je vzdihnilo:

"Jaz, gospod ravnatelj... Busley... Zdaj mi ne morete očitati, da imam slabo masko. Celo šimpanz mi je šel na limanec... Mislim, da sem vas uveril o moji porabnosti..."

DOMAČA ZDRAVILA

V salogi imam jedilno dišavo, Knajpovo jecmenovo kavo in importirana domača zdravila, katere priporoča mgr. Knajp v knjigi —

DOMAČI ZDRAVNIK

Pišite po brezplačni cenik, v katerem je nakratko popisana vsaka rastlina za kaj se rabl. V ceniku boste našli še mnogo drugih koristnih stvari.

Math. Pexdir

Box 772, City Mail Sta. New York, N. Y.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je poučen o potnih listih, prtljagi in drugih stvarih. Vsi naša dolgoletna izkušnja vam mi zamoremo dati najboljša pojasnila in priporočila, vedno le prvotne brzojavke.

Tudi nedržavlani zamorejo potovati v stari kraj, toda preskrbeti si morajo dovoljenje ali permit iz Washingtona, bodisi za eno leto ali 6 mesecev in se mora delati prošnjo vsaj en mesec pred odpotoivanjem in to naravnost v Washington, D. C. na generalnega naselniškega komisarja.

Glasom odredbe, ki je stopila v veljavo 31. julija 1926 se nikomur več ne pošlje permit po pošti, ampak ga mora iti iskat vsak prošilec osebnost, bodisi v najbližji naselinski urad ali pa ga dobi v New Yorku pred odpotoivanjem, kakor kdo v prošnji zaprosi. Kdor potuje ven brez dovoljenja, potuje na svojo lastno odgovornost.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Od prvega julija je v veljavi nova ameriška priseljeniška postava. Glasom te postave zamorejo ameriški državljani dobiti svoje sence in neporočene otroke izpod 21. leta ter ameriške državljanke svoje moške s katerimi so bile pred 1. junijem 1928. leta poročene, izven kvote.

Jugoslovanska kvota znaša 50 v dno 671 priseljenecov letno. Do polovice te kvote so upravičeni starši ameriških državljanov, moške ameriških državljanov, ki so se po 1. junija 1928. leta poročili in imeli medtem, odtlej sence in neporočene otroke izpod 21. leta obeh državljanov, ki so bili postavno priseljeni v to deželo za stalno bivanje tu. Vsi ti imajo prednost v kvoti, od ostalih sorodnikov, kakor: bratov, sester, nečakov, teta, klanj itd., ki spadajo v kvoto brez vsake prednosti v leti, pa so se sprejema nikakih prtljag in ameriškega vizaja.

SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street : New York, N. Y.

NOVI ARMADNI ŽARKOMET.

Dve deklici sta se dali fotografirati v ogromnem armadnem žarkometu, ki proizvaja toliko svetlobe kot dva tisoč milijonov sveč. Žarkomet tehta štiri in pol tone.

Zloraba injunkcij v delavskih sporih.

Toliko demokratična stranka v svoji platformi, kolikor Gov. Al Smith odločno obsodja zlorabo injunkcij v delavskih sporih, katere zloraba naj se odpravi potom primerljivih zakonov.

Kaj je pravzaprav injunkcija? "Injunction" je povelje sodišča, s katerim se komu prepoveduje, da bi ta izvrševal nekatere čine, ki po mnenju sodišča utegnejo povzročiti komu drugemu nepopravljivo škodo. Ako posvarena oseba vzkliče povelju sodišča izvršiti tak prepovedani čin, smatra se krivim "omaloževanja sodne oblasti" (contempt of court) in se kaznuje.

Raba injunkcij v industrijskih sporih je postala splošna, tako da je pravo izdajanja injunkcij postalo zloraba sodne oblasti v prid delodajalcem. Delavstvo se zlasti pritožuje proti načinu, kako se izdajajo injunkcije, proti činu, ki se v njih prepovedujejo, in proti metodam, ki se rabijo pri izvrševanju teh injunkcij.

Način, kako se injunkcije izdajajo je približno sledeči. Delodajalec predloži sodišču zapriščeno izjavo, v kateri trdi, da so bili izvršeni neki kaznjivi čini ali drugi čini, ki vsebujejo zanj nepopravljivo škodo. Sodišče, ne da bi preiskalo resničnosti njegovih trditvev, sme izdati — dostikrat izdaje — začasno injunkcijo, s katero prepoveduje ne le izvrševanje gotovih kaznivih dejanj, marveč tudi raznih drugih dejanj, ki sama na sebi niso kaznjiva, ali so bistveno potrebna, da se vodi štrajk. Predno ta injunkcija postane stalna, treba sodne obravnave. Ali ta obravnava se navadno dolgo zavleče. Med tem pa je začasna povelje v veljavi in, kdorkoli ne uboga, utegne biti zaprt ali zagrobljen. Vpliv začasne injunkcije na potek štrajka utegne biti usodopolen. Ako valed kasnejše obravnave začasna injunkcija ne postane "permanentna", ali, ako se injunkcija zaustavi vsled priziva na višje sodišče, škoda štrajkujočim je bila storjena in se ne da popraviti in, kdor je bil kaznovan vsled začasne injunkcije, nima pravice do pritožbe.

Delavstvo se po pravici pritožuje, da vsled take sodne prakse more delodajalec dobiti pomoč sodišča na podlagi krivih in izmišljenih trditvev. Te pa se morejo izpodbijati še le na prihodnji obravnavi, kjer se določi, da-li začasna injunkcija naj postane stalna. In ko se ta obravnava vrši, je spor bržkone že zdavnaj končan.

Druga pritožba delavstva je proti vrsti dejanj, ki jih sodišča prepovedujejo, potom injunkcije. Pred vsem injunkcije prepovedujejo izvrševanje nasilja in drugih činov, ki so kaznjivi pod vsako okoliščino. Delavstvo si ne prisvaja nikake pravice do kaznivih činov, ali vpravičeno trdi, da preprečevanje nasilstva, spada v delokrog policije in da primerni način kaznovanja je potom običajne porotne obravnave. Čemu je treba da

sodišča prepovedujejo nekaj, kar je itak prepovedano po kazenskih zakonih? Na drugi strani je taka injunkcija že sama na sebi razžalitev.

Ali injunkcije gredo še dalje. Prepovedujejo "vstrahovanje" (intimidation). "Intimidacija" pa je jako širok pojem, ki ga vsak sodnik utegne raztolmačiti po svoji: od dejanske pretnje telesnega nasilstva do posvaritve štrajkolomcu, da, ako dela za časa štrajka, se zameri svojim sodelavcem. "Ustrahovanje" utegne biti vse, kar spada k priznanim sredstvom boja v slučaju štrajka. Injunktije navadno prepovedujejo piketiranje, češ, da more dovesti do nasilstva.

Nekatera sodišča pa so šla še dalje. Prepovedala so, da se izdajajo kakršnekoli informacije o obstoju štrajka, nalepovanje plakato, pevanje in rabo unijskih skladov da se plačajo pravdni stroški štrajkaške izgnanih iz njihovih hiš.

Brez dvoma injunkcije take vrste ovirajo unijo v vodstvu štrajka in sklepanju delavske pogodbe. Vpravičeno smatra delavstvo take injunkcije kot zlorabo sodne oblasti in oropanje ustavnih pravic.

Kdar ne uboga injunkcije, sme biti kaznovan od istega sodnika, ki je izdal povelje, in to brez redne obravnave, kajti neuboganje se smatra kot "contempt of court". Tudi proti temu delavstvo protestira.

Gov. Smith je v svojem spremenem govoru obsodil težke zlorabe v izdajanju injunkcij v delavskih sporih. Obljubil je prispevati k sprejemu zakona, ki naj odpravi obstoječe zlorabe injunkcij in zajamčuje ustavne pravice individualne svobode, svobode zbiranja in govora.

To ni prvič, odkar se je Governor Smith izjavil proti zlorabam injunkcij. Že kot governor države New York je vodil odločno borbo proti republikanski večini v legislaturi za vzokonev primerljiv zakonov, ki naj odpravijo zlorabo injunkcij v delavskih sporih.

ALI POTREBUJETE PERJE IN PUN NA POSTELJI?

Pišite našemu zavodskemu števku za uročno perje, katere pošljemo vsakomur BREZPLAČNO. V salogi imamo tudi blazine in perzice. Pišite na naslov: A. STEVZ FEATHER CO. 138 Passaic Street, Passaic, N. J.

PRAV VSAKDO — kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspehi — MALI OGLESI v "Glas Naroda"

JUGOSLOVANSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

Ely, Minnesota

Edina nepristranska slovenska podporni Jednota v Ameriki. Noheno vmešavanje v verska ali politična vprašanja. Sto procentov BRATSKA organizacija z eno blagajno in enim geslom: VSI ZA ENEGA, EDEN ZA VSE. Nad sto odstotkov solventna, ima približno devet sto tisoč dolarjev premoženja in sedemstaj tisoč članov v obeh oddelkih. Zavaruje za bolniško podporo, počitnice in smrtnino. Čitajte njeno Glasilo "Novo Dobo", širite pravo bratstvo in pristopajte k pravi bratski podporni organizaciji JSKJ.

Osem članov zastopuje za novo društvo. Pišite po pojasnila na glavnega tajnika: — Joseph Pishler, Ely, Minn.

ZANIMIVI in KORISTNI PODATKI

FOREIGN LANGUAGE INFORMATION SERVICE — JUGOSLAV BUREAU

Pismenostni izpit za volilce.

Mnogo držav predpisuje pismenostni izpit za volice. Temu pravijo "literacy test" in je izpit, kateremu se volilce mora podvreči, da dokaže, da-li je v stanu čitati in pisati angleški. Stedeče države predpisujejo pismenostni izpit kakor vrste:

Alabama, Arizona, California, Colorado, Connecticut, Delaware, Georgia, Louisiana, Maine, Massachusetts, Mississippi, New Hampshire, New York, North Carolina, North Dakota, Oklahoma, Oregon, South Carolina, Virginia, Washington in Wyoming.

Kot "pismenost" (literacy) ti državni zakoni navadno smatrajo sposobnost čitati odstavke državne ustave in pisati svoje ime. V New Yorku šolske oblasti (State Regents) vodijo pismenostne izpite za nove volilce, ki se vršijo v določenih krajih pred volitvami.

Izpit se vršijo v solah vsak dan tekom gotovega tedna. Volilci, ki prestanejo ta izpit, dobijo "certificate of literacy", ki potrjuje, da zna volilce čitati in pisati angleški (razum v slučaju telesne nesposobnosti, v katerem slučaju to treba navesti v spričevalu). Volilni uradniki morajo sprejeti to spričevalo kot popoln dokaz o pismenosti, ali smejo zahtevati od novega volilca, da vpiše svoje ime v register volilcev. Ako ne zna pisati svojega imena, ga volilna komisija odbije kot nepismenega vzle pismenostnemu spričevalu.

V državi Massachusetts zakon zahteva, da mora novi volilce biti v stanu čitati ustavo in pisati ime. V državi Connecticut se predpisuje, da novi volilce zna čitati ustavo. V državi South Carolina treba znati pisati in čitati ali pa biti posestnik in plačati \$300 davka ali več. V državi Virginia se zahteva od volilca, da zna čitati in razume, ti ustavo. V večini držav se zahte-

va od novega volilca, da zna čitati in pisati. Ali v državi Maryland se zahteva dokaz, da zna čitati. V državi New Hampshire mora volilce pokazati, da zna čitati ustavo in izpisati eno vrsto. Država Wyoming zahteva, da volilce prečita ustavo, ako ni telesno onespoboljen.

Vsi ti pismenostni izpiti so jako enostavni. Kdor zna čitati in pisati angleški, ne bo imel nikake težke, da dobi pismenostno spričevalo. Boljše je dobiti to spričevalo vnaprej, kajti to prišedi precej sitnarij pri volitvi sami.

Oni, ki so že prej enkrat volili, ne morajo podvreči se pismenostnemu izpitu.

MODA IN KROKODILI

V zadnjem času so si izmislile dunajske elegantke, tiste, ki nimajo pod božjim solncem nobenega drugega opravila, novo norost. Namesto psov in mačk, opice in drugih nedolžnih živalic, se jim je pozelelo krokodilov. Vsaka dama, ki hoče veljati za res odlično, ima dolžnost nabaviti si takšnega eksotičnega živega kušarja. Koliko prihrankov je temu klicu že sledilo, ne pove nobena statistika, pač pa poročajo, da je cena krokodilov silno narasla, dočim dobiš psa, mačko ali druge hišne "mascotte" baje skoraj zastoj. Proti novi modni norosti so se oglašala med drugim razna društva za varstvo psov in mačk, ki jo imenujejo "škandalozno in nečloveško."

CIGARETNI ČIKI JIM PRI-DEJO PRAV

V Parizu žive obrtniki, ki se preživljajo z zbiranjem cigaretnih in cigarskih čikov, in ki ne žive baš v preveč skromnih razmerah. Nek pariški česnikar je poiskal enega najspretnjših teh obrtnikov in ga spraševal o načinu zbiranja in v njegovem zaslužku. Ta mu je dejal, da pobere dnevno približno 3 funte tobaka po tleh, to veliko množino pa more spraviti skupaj le na ta način, ker je v dobrih odnosih z natakariji po kavarnah, ki mu devolijo, da sme potem, ko se kavarne zapro, natanko preiskati smetišča. Vsak dan gre po teh kavarnah. Za vsak funt takega tobaka dobi 10 frankov včasih pa tudi več. Te cigaretnne ostanke predelujejo nato v tobak za pipo. Najbolj jim pridejo prav ostanke dragih ameriških in angleških cigaret. Obrtnik je priznal, da mu obrt dobro nese in da je ne mara zamenjati z drugo.

NAPRODAJ

225 AKROV FARMA dve milj od vasi, vse v ravnini, 25 akrov gozda, dobra poslopja, vseh vrst krme za 40 krav, 2000 bučk, 12 krav, bik, 3 konji, 500 kokoši, traktor, stroj za molzi, kovaško orodje, stroj za rezati koro, nova mlatilnica in vse orodje. Cena \$8800. — Takoj \$3000. Ellis Eros, Inc., Springfield, Erie, Co., N. Y. (6x 8-13)

ROJAKI, NARODJATE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH

Znižana Brzjavna Pristojbina ZA NAKAZILA V JUGOSLAVIJO

Za denarna nakazila bodisi v dinarjih ali dolarjih računamo sedaj za nakazila potom direktnega brzjava v Jugoslavijo le

\$2.50

mesto kot do sedaj po \$4.—

Pristojbina za brzjavna pisma kot do sedaj po \$1.—

Pristojbina za izplačila v dolarjih znaša 2% oziroma najmanje 60 centov za nakazilo.

SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street : New York, N. Y.

82 Cortlandt Street : New York, N. Y.

